
Kyrkomötet
Motion 2015:94
av Jerker Schmidt och Peter Nordgren

Förbön för konung, riksdag och regering

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i sitt förslag till ny kyrkohandbok ha med en förbön som innehåller bön för vårt statsöverhuvud konungen samt för rikets demokratiskt valda ledning i form av riksdag och regering.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i sitt förslag till ny kyrkohandbok ta med Förbön ”1” som helhet från 1986 års kyrkohandbok.

Motivering

För några år sedan kom jag i samspråk med en av våra riksdagsledamöter. Jag berättade då att vi varje söndag i församlingen särskilt bad för riksdag och regering. Ledamoten blev både rörd och väldigt överraskad av denna information men det glädde hen mycket!

Därav blir jag bekymrad över de förböner som finns i förslaget till ny kyrkohandbok för Svenska kyrkan. Generellt sett är de föreslagna förbönerna undermåliga i sin utformning då de är allmänt vaga och brister i konkretion. De har ett språk som saknar transcendens och ekumenisk förankring. Personligen tycker jag att 1986 års förböner gott och väl i kvalitet överträffar det nya förslaget. Ingen av de föreslagna förböner innehåller heller explicita böner för rikets högsta demokratiska ledning. Det finns inte heller någon förbön för vårt statsöverhuvud konungen.

Ämnet återfinns bara i en av de föreslagna förbönerna nummer 4: ”ge vishet till dem som fått förtroende att leda och fatta beslut, här i vårt samhälle/vår stad, vårt land och i världen.”

De allmänt vaga formuleringarna i förbönen nummer 4 fjärmar oss på ett olyckligt sätt från ett teologiskt, historiskt och folkkyrkligt sammanhang.

Det finns både bibliska och teologiska skäl varför kyrkan alltid har bett för ”överheten”. Ett klassiskt bibelcitат är t.ex. 1 Tim 2:1–2: ”Först och främst uppmanar jag till bön och åkallan, till förbön och tacksägelse för alla människor, för kungar och alla som har makt, så att vi kan leva ett lugnt och stilla liv, på allt sätt fromt och värdigt.” (Bibel 2000)

Det finns mängder av ytterligare bibeltexter som faktiskt talar om ämnet. De flesta av citaten är också summerade i en av våra Bekännelseskriter, Martin Luthers lilla katekes i den s.k. hustavlan som anger de bibliska förpliktelserna för människor i olika samhällsstånd.

Vår systerkyrka den Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland formulerar det på följande goda sätt i sin Evangeliebok:

De kristna har sitt rätta hemland i det himmelska riket, det eviga livet hos Gud. Samtidigt är de medlemmar i det världsliga samhället och har ansvar för det. De ber för statsmakten och följer samfundets lagar och förpliktelser. Samhället hör till de levnadsordningar som Gud har instiftat. Den jordiska överheten är förordnad av Gud till att vårda och skydda människolivet. Överheten kan dock vända sig bort från Gud. Det kan uppstå situationer då den handlar mot Guds vilja eller vill hindra evangeliets frihet. Då måste de kristna både som individer och som samfund följa sitt samvete som är bundet till Guds ord.

Från ett inkarnatoriskt perspektiv är det också viktigt att hålla kvar dessa böneämnen för rikets ledning. Vi är inte kristna i största allmänhet utan lever i ett faktiskt sammanhang och i ett särskilt samhälle. Det är viktigt att be för just det samhälle som är vårt och för vår demokrati.

Därtill är det också en lång historisk tradition i Svenska kyrkan att i den allmänna kyrkobönen varje söndag be för konung, regering och riksdag.

Vidare signalerar borttagandet av dessa böneämnen ett slags frivilligt återtåg från den samhälleliga arenan och visar Svenska kyrkans egen syn på sin ställning i det svenska samhället. Genom de föreslagna förbönerna som finns med i det nya kyrkohandboksförslaget framstår inte längre Svenska kyrkan som en folkkyrka utan endast som ett lokalt sammanhang där de större samhälleliga perspektiven och ansvaret inte får plats.

Slutligen fjärrar det oss från oss från ett ekumeniskt sammanhang; det finns förmodligen inte någon av de stora ortodoxa, katolska eller lutherska kyrkorna utan en förbön av detta slag.

Utifrån dessa många perspektiv och argument är det av stor vikt att dessa bönemoment finns med i kyrkohandboken!

Sofia och Uppsala den 22 juli 2015

Jerker Schmidt (FiSK)

Peter Nordgren (FiSK)